

Луковська Ю., студентка 1 курсу
факультету менеджменту і бізнесу
ВП «МФ КНУКіМ»

Науковий керівник:

Борко Т. М., кандидат педагогічних
наук, старший викладач, ВП «МФ
КНУКіМ», м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПАЛОМНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ В ЗАГАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ ВИДІВ ТУРИЗМУ

На міжнародному ринку туризму цей вид починає розвиватися все швидше. Але про деякі його форми багато хто просто щось чув, а деякі і не знають. В Україні останніми роками з'являються туристичні організації, які займаються саме паломницьким туризмом. Кожна країна має, що представити паломнику.

Об'єктом є стрімкість розвитку паломництва у світі, а предметом – перспективи розвитку релігійного туризму в Україні.

Паломницький туризм – це сукупність поїздок представників різних конфесій з паломницькими цілями. Паломництво – прагнення віруючих людей вклонитися святим місцям.

Серед причин для здійснення паломництва можна виділити наступні: бажання зцілитися від душевних і фізичних недуг; помолитися за рідних і близьких; знайти благодать; виконати богоугодну роботу; відмолити гріхи; висловити подяку за блага послані небом; проявити відданість вірі; прагнення до подвижництва в ім'я віри; знайти сенс життя [3].

Релігійний туризм поділяється на два основні різновиди:

- паломницький туризм;
- релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості [5].

У паломницькому туризмі виділяється духовно паломницький туризм.

Туристом, подорожуючим з релігійними цілями, є людина, що виїжджає за межі країни постійного проживання на термін не більше півроку для відвідування святих місць і центрів релігій.

Термін «паломництво», як вважають філологи, походить від слова «пальма» – гілки цього дерева привозили перші паломники-християни, що побували на Святій Землі під час свята «Вхід Господній в Єрусалим» [2].

Можна виділити різні види паломництва. За кількістю учасників і ознакою сімейної приналежності розрізняють індивідуальні, сімейні та групові паломництва. За тривалістю можна позначити паломництва тривалі та короткі. Раніше паломництвом вважалася поїздка тривалістю більше 10 днів. У залежності від того, в якій країні знаходяться об'єкти, відвідувані паломниками, існують поїздки внутрішні та закордонні [4].

У різних регіонах Землі є безліч святих для християнського світу місць. Але найбільш шановані з них знаходяться в Європі (усього близько 6000). У храмах європейських міст зберігаються численні реліквії, пов'язані з стражданнями останніх годин земного життя Ісуса Христа та його апостолів. Собор в іспанському місті – Сантьяго-де-Компостела один з трьох найбільших центрів паломництва християн, рівний за значенням до Єрусалиму і Риму. Мережа доріг Via Regia – це майже 5 тис. км, що перетинають Іспанію, Францію, Німеччину, Польщу та сягають України [6].

Шлях Via Regia збігався з одним із найважливіших у часи середньовіччя паломницьким шляхом, який вів до Сантьяго-де-Компостела, міста в іспанській Галіції. Знайдений там близько 813 р. саркофаг з останками апостола Якова прославив цю частину європейського континенту і сприяв жвавому розвитку території, через які пролягли паломницькі дороги до Сантьяго [6].

Початок розвитку українського відрізка покладено розробкою проекту «Via Regia – Україна – культурний шлях Ради Європи» за участі Співки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні, і підтримки Державної служби туризму і курортів та Міжнародного фонду «Відродження». Головні завдання проекту – дослідження української частини шляху з метою створення геоінформаційної системи, що складається з навігаційної карти та відповідної інформації про історико-культурні й туристичні об'єкти та населені пункти уздовж шляху Via Regia; паспортизація цікавих для туристів об'єктів, об'єднання їх в мережу, розміщення зібраної інформації в Європейському інформаційному туристичному порталі кількома мовами та в ЗМІ, презентації проекту на туристичних виставках і міжнародних форумах [2].

Розроблений український відрізок шляху Святого Якова включає пам'ятки архітектури національного значення: церкву Святого Миколая – один із найдавніших храмів Львова. Храм збудований імовірно між 1264 і 1340 роками. Документ 1292 р., про надання князем Левом церкві земельних угідь, може вказувати на одну із можливих дат завершення будівництва. Посвята храму Святому Миколаєві, який є зокрема покровителем торговців, а також розміщення поблизу брами на старій торговиці (ринку), дають підстави вважати, що фундаторами храму були давні львівські купці [1].

Серед релігійних центрів України славу другого слов'янського Єрусалиму має Київ. В містобудівній символіці стародавнього Києва є дуже багато аналогій з Єрусалимом, відомі постаті князів Київської Русі – Володимира Хрестителя та його сина Ярослава Мудрого часто зіставляються за значущістю для слов'ян з царями Давидом і Соломоном [3].

Отже, стрімкому розвитку паломницького туризму в Україні сприяє співпраця релігійних організацій та туристичних підприємств з релігійними центрами. На жаль, паломництво доступне не для усіх, хто б хотів відвідати ті чи інші святі місця, здебільшого через брак коштів. Враховуючи це, варто розвивати паломництво у такому напрямі, щоб більше людей, незалежно від їхніх статків, відчували потребу й необхідність, хоча б раз на рік могли поклонитися святим місцям.

Список використаних джерел:

1. Дерев'яні церкви Галичини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://decerkva.org.ua>.
2. Історія релігії в Україні [Текст] : навч. посіб./ відп. ред. А. М. Колодний, П. Л. Яроцький. – К. : Знання, 1999. – 735 с.
3. Любіцева, О. О. Напрямки розвитку релігійного туризму в Україні [Текст] / О. О. Любіцева, С. П. Романчук // Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції «Туризм у XXI столітті: глобальні тенденції і регіональні особливості» (10-11 жовтня 2001 р.). – К. : КУТЕП, 2002. – 235 с.
4. Тонкошкур, М. В. Туристське країнознавство [Текст] : підруч. / М. В. Тонкошкур, М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова; Харк. нац. акад. міськ госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 475 с.
5. Христов, Т. Т. Релігійний туризм [Текст] : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Тодор Тодорович Христов. – 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 288 с.
6. Via Regia – Kupiecki Szlak / Praca pod redakcja Zbigniewa Makiety. – Jaroslav, 2007. – 456 с.